

Movementem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Rapportage
Duurzame energie

Gemeente Dalfsen

Rapportage *Duurzame energie*

Gemeente Dalfsen

Concept 3

Datum: 20 april 2021

Projectnummer: 20080

Auteurs:

Bianca Tuenter, Senior onderzoeker

Roanne van de Wijngaart, Onderzoeker

Danique Rietman, Onderzoeker

Movementem BV

T 0575 84 3738

E info@movementem.nl

W www.movementem.nl

Movementem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van de Nederlandse Marktonderzoek Associatie (MOA) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Movementem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

Management Samenvatting	Pagina 4
1 Inleiding	Pagina 9
1.1 Onderzoeksopzet	Pagina 9
2 Resultaten	Pagina 10
2.1 Klimaatverandering	Pagina 11
2.2 Duurzame energieopwekking	Pagina 13
2.3 Keuze energieopwekking	Pagina 16
2.4 Mogelijke locaties	Pagina 22
2.5 Lokaal eigendom	Pagina 24
2.6 Inwonerparticipatie en communicatie	Pagina 27
3 Bijlagen	Pagina 29
Bijlage I Achtergrondvariabelen	Pagina 30
Bijlage II Onderzoeksverantwoording	Pagina 31
Bijlage III Aanvullende analyses	Pagina 32

**Management
Samenvatting**

Klimaatverandering

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met de stelling "Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat we ook in de gemeente Dalfsen moeten aanpakken". 84% is het hier (helemaal) mee eens en 6% is het er (helemaal) mee oneens. Uit de open toelichtingen blijkt dat respondenten die het (helemaal) eens zijn met deze stelling vinden dat klimaatverandering een wereldwijd probleem is. Iedereen is dus verantwoordelijk en ook in Dalfsen moet er dus iets aan worden gedaan. Ook geven zij aan dat het aanpakken van de klimaatverandering belangrijk is voor de leefbaarheid van de aarde voor toekomstige generaties. Respondenten die het (helemaal) oneens zijn met de bovenstaande stelling noemen onder andere dat klimaatverandering hoort bij deze planeet, dat dit een hype is en dat er dringendere problemen zijn. Ook benoemt een aantal van hen dat Dalfsen te klein is en dat klimaatverandering op een grotere schaal moet worden aangepakt. Alle open toelichtingen zijn te vinden in het bijlagenboek.

Nagenoeg driekwart (74%) van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling "De manier waarop we nu met fossiele brandstoffen energie opwekken draagt bij aan klimaatverandering". 8% is het (helemaal) oneens met deze stelling.

Duurzame energieopwekking

82% van de respondenten vindt de overgang van energie uit onder andere gas, olie en steenkool naar duurzame energie (zeer) belangrijk. In de open toelichtingen benoemen deze respondenten dat deze duurzame energie beter is voor het milieu en de toekomst. Wel geven zij aan dat er ook gekeken moet worden naar alternatieven en dat er heel goed moet worden nagedacht voordat er iets wordt veranderd. 7% van de respondenten vindt de overgang naar duurzame energie (zeer) onbelangrijk. Zij benoemen voornamelijk dat er betere alternatieven zijn, dat er veel nadelen zijn van zonne- en windenergie en dat aardgas wel schoon is.

Iets meer dan de helft van de respondenten (53%) vindt het (zeer) belangrijk dat hun energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt. 19% vindt dit (zeer) onbelangrijk en 28% staat hier neutraal in of heeft 'weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Keuze energieopwekking

Respondenten hebben aangegeven welke situatie met betrekking tot grootschalige energieopwekking zij het liefst hebben. 47% heeft een voorkeur voor energieopwekking door een combinatie van windmolens en zonneparken en 14% geeft de voorkeur aan alleen windmolens. 12% heeft een voorkeur voor alleen zonneparken en 17% wil niet dat duurzame energie wordt opgewekt met windmolens en zonneparken. Respondenten die geen windmolens willen hebben aangegeven waarom zij dit niet willen. Zij noemen voornamelijk dat er vele nadelen zijn van windmolens, zoals horizonvervuiling, geluidsoverlast, aantasting van flora, fauna en leefomgeving en slagschaduw. Ook noemen zij dat windenergie niet efficiënt is en dat er betere alternatieven bestaan. Respondenten die geen zonneparken willen hebben ook aangegeven waarom zij dit niet willen. Zij noemen voornamelijk dat zij het liefst alleen zonne-energie op daken hebben. Zonneparken gaan ten koste van natuur en/of landbouwgrond en die grond zou beter benut kunnen worden. Ook benoemen zij dat er betere alternatieven zijn dan zonneparken, dat zij zonneparken niet mooi vinden en dat er niet altijd zon is.

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door een combinatie van wind- en zonne-energie hebben aangegeven welke manieren van energieopwekking hun voorkeur hebben. De top 3 is: een cluster van zonneparken en windenergie bij elkaar, meerdere grote windmolens bij elkaar en een aantal grote zonneparken verspreid over de gemeente.

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door een combinatie van wind- en zonne-energie hebben benoemd of zij een voorkeur hebben voor het spreiden of clusteren van energieprojecten. Ruim de helft (52%) geeft de voorkeur aan clusteren en 32% geeft de voorkeur aan spreiden.

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door alleen zonne-energie hebben aangegeven welke manieren van energieopwekking hun voorkeur hebben. De optie die de meeste voorkeur heeft is: een aantal grote zonneparken verspreid over de gemeente.

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door alleen windenergie hebben aangegeven welke manieren van energieopwekking hun voorkeur hebben. De optie die de meeste voorkeur heeft is: meerdere grote windmolens bij elkaar.

Mogelijke locaties

Aan de respondenten die de voorkeur geven aan windenergie of een combinatie van zonne- en windenergie is gevraagd waar de windmolens het beste geplaatst kunnen worden. De drie meest genoemde antwoorden zijn: op of nabij industrieterreinen (77%), langs wegen en kanalen (56%) en in open landschap (21%). 8% heeft 'Ergens anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat windmolens op zee geplaatst kunnen worden.

Aan de respondenten die de voorkeur geven voor zonne-energie of een combinatie van zonne- en windenergie is gevraagd waar de windmolens het beste geplaatst kunnen worden. De drie meest genoemde antwoorden zijn: op of nabij industrieterreinen (77%), langs wegen en kanalen (43%) en op landbouwgrond (21%). 15% heeft 'Ergens anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat er ook zonnepanelen op daken kunnen worden geplaatst.

Lokaal eigendom

60% van de respondenten vindt lokaal eigendom (zeer) belangrijk. 16% vindt dit (zeer) onbelangrijk.

Respondenten hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden als er een zonnepark of windmolen in hun directe leefomgeving zou komen. De meest genoemde antwoorden zijn: dat er goed geluisterd wordt naar mij als inwoner (64%), goede communicatie (60%) en goede informatievoorziening (59%). 6% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat zij geen windmolens en zonneparken willen.

Inwonerparticipatie en communicatie

Een derde (33%) voelt zich als inwoner door de gemeente Dalfsen voldoende betrokken bij de overgang naar duurzame energie. 23% voelt zich niet voldoende betrokken en 44% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Aan de respondenten is gevraagd op welke manieren zij het liefst informatie willen krijgen van de gemeente over de ontwikkelingen in de duurzame energieprojecten. De vaakst genoemde antwoorden zijn: via een nieuwsbrief per e-mail (64%), via de lokale krant (55%) en via de website van de gemeente (45%). 6% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen onder andere dat zij per brief per post geïnformeerd willen worden.

A hand in a suit jacket pointing upwards with the index finger. A large, solid green circle is positioned to the left of the hand. Dotted white lines connect various points, including the tip of the hand, to several smaller, semi-transparent circles scattered across the right side of the image. The background is dark and slightly blurred.

Inleiding

In opdracht van gemeente Dalfsen heeft Movementem een onderzoek over duurzame energie uitgevoerd. In totaal zijn er 5.000 inwoners per brief uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. Inwoners die geen brief hadden ontvangen, hebben ook de mogelijkheid gekregen om mee te doen aan het onderzoek via de website van gemeente.

De inwoners hebben de mogelijkheid gehad om de vragenlijst in te vullen tussen 16 februari en 7 maart februari 2021.

In totaal hebben 571 inwoners de vragenlijst volledig ingevuld. Een respons-rate van 11%.

Met het aantal respondenten (571) kunnen met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 4,05% uitspraken worden gedaan over de populatie.

De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen.

Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.

In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

In bijlage 2 van deze rapportage wordt nader ingegaan op de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit van de resultaten. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

In bijlage 3 van deze rapportage staat een aantal vragen weergegeven dat uitgesplitst is op woonplaats en woongebied (binnen of buiten de bebouwde kom).

Er is een aantal open vragen gesteld aan de respondenten. Alle open antwoorden worden getoond in 'Bijlagenboek bij Rapportage Duurzame energie'.

Movementem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

Resultaten

Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraak?

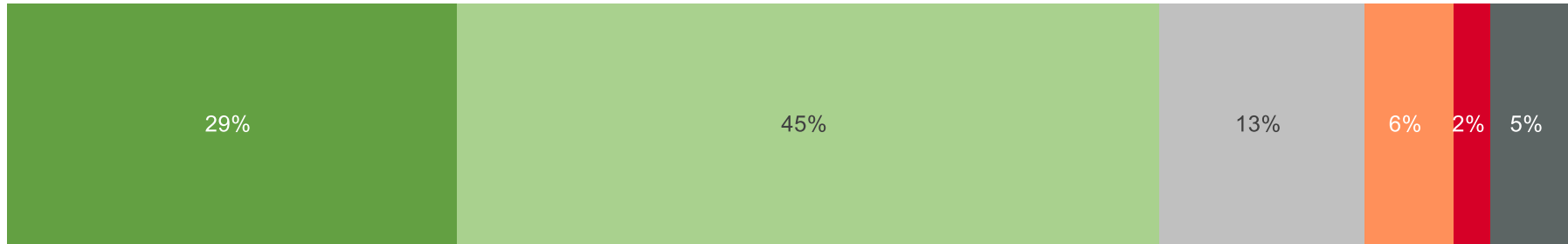
“Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat we ook in de gemeente Dalfsen moeten aanpakken.” (n=571)

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Niet mee eens/niet mee oneens ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Weet ik niet/geen mening

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met de stelling "Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat we ook in de gemeente Dalfsen moeten aanpakken". 84% is het hier (helemaal) mee eens en 6% is het er (helemaal) mee oneens. Uit de open toelichtingen blijkt dat respondenten die het (helemaal) eens zijn met deze stelling vinden dat klimaatverandering een wereldwijd probleem is. Iedereen is dus verantwoordelijk en ook in Dalfsen moet er dus iets aan worden gedaan. Ook geven zij aan dat het aanpakken van de klimaatverandering belangrijk is voor de leefbaarheid van de aarde voor toekomstige generaties. Respondenten die het (helemaal) oneens zijn met de bovenstaande stelling noemen onder andere dat klimaatverandering hoort bij deze planeet, dat dit een hype is en dat er dringendere problemen zijn. Ook benoemt een aantal van hen dat Dalfsen te klein is en dat klimaatverandering op een grotere schaal moet worden aangepakt. Alle open toelichtingen zijn te vinden in het bijlagenboek.

“De manier waarop we nu met fossiele brandstoffen (steenkool, aardgas, aardolie) energie opwekken draagt bij aan klimaatverandering.” (n=571)

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Niet mee eens/niet mee oneens ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Weet ik niet/geen mening

Nagenoeg driekwart (74%) van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling "De manier waarop we nu met fossiele brandstoffen energie opwekken draagt bij aan klimaatverandering". 8% is het (helemaal) oneens met deze stelling.

Inzet duurzame energieopwekking

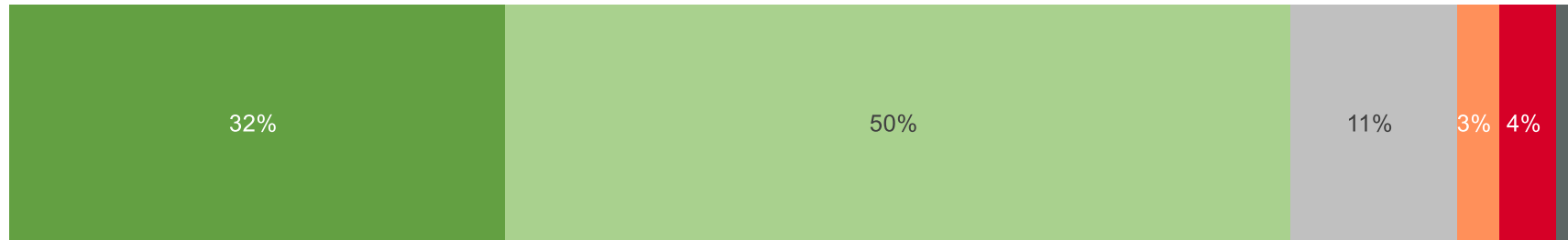
Om de klimaatveranderingen af te remmen, moeten we stoppen met de verbranding van aardolie, steenkolen en aardgas. Dat is ingewikkeld, want we gebruiken dagelijks veel van deze grondstoffen. Bijvoorbeeld voor het verwarmen van ons huis, het autorijden of voor elektriciteit voor onze lampen.

We hebben goede duurzame alternatieven. Met bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens kunnen we grote hoeveelheden elektriciteit opwekken. Landelijk is afgesproken dat we in 2030 ongeveer 50% van onze energie uit zon en wind halen. En over 30 jaar produceren we 100% duurzame energie.

In het nationale Klimaatakkoord is afgesproken dat iedere gemeente een plan moet maken voor meer zonnepanelen en windmolens. Wij werken samen met de omliggende gemeenten aan een Regionale Energie Strategie (RES). In de RES stemmen we met elkaar af wie, wat, waar en hoe we duurzame energie gaan opwekken. In de gemeente Dalfsen zijn we al goed op weg; Veel daken hebben zonnepanelen en we hebben een aantal windmolens. Maar dit is nog niet genoeg. Ongeveer 25% wordt momenteel lokaal opgewekt.

Wij stellen u eerst een aantal vragen over de energietransitie (de overgang van energie uit o.a. gas, olie en steenkool naar duurzame energie uit o.a. zon, wind en water). Daarna vragen we naar uw mening over zonne-energie en windenergie.

Hoe belangrijk vindt u de overgang van energie uit o.a. gas, olie en steenkool naar duurzame energie uit o.a. zon, wind en water? (n=571)

■ Zeer belangrijk ■ Belangrijk ■ Niet belangrijk/ niet onbelangrijk ■ Onbelangrijk ■ Zeer onbelangrijk ■ Weet ik niet/geen mening

82% van de respondenten vindt de overgang van energie uit onder andere gas, olie en steenkool naar duurzame energie (zeer) belangrijk. In de open toelichtingen benoemen deze respondenten dat deze duurzame energie beter is voor het milieu en de toekomst. Wel geven zij aan dat er ook gekeken moet worden naar alternatieven en dat er heel goed moet worden nagedacht voordat er iets wordt veranderd. 7% van de respondenten vindt de overgang naar duurzame energie (zeer) onbelangrijk. Zij benoemen voornamelijk dat er betere alternatieven zijn, dat er veel nadelen zijn van zonne- en windenergie en dat aardgas wel schoon is.

Hoe belangrijk vindt u het dat onze energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt? (n=571)

■ Zeer belangrijk ■ Belangrijk ■ Niet belangrijk/ niet onbelangrijk ■ Onbelangrijk ■ Zeer onbelangrijk ■ Weet ik niet/geen mening

Iets meer dan de helft van de respondenten (53%) vindt het (zeer) belangrijk dat hun energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt. 19% vindt dit (zeer) onbelangrijk en 28% staat hier neutraal in of heeft 'weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Keuze energieopwekking

Onze voorkeur gaat uit naar zonnepanelen op daken. Helaas hebben wij niet genoeg geschikte daken in de gemeente Dalfsen om voldoende opwek te realiseren en kijken daarom ook naar andere mogelijkheden.

We kunnen ook zonnepanelen op schaduwvrije grond zetten. Op 1 hectare grond kunnen gemiddeld 2.500 zonnepanelen worden gezet. Deze zonnepanelen produceren jaarlijks elektriciteit voor circa 400 huishoudens. Onder de zonnepanelen kunnen schapen lopen en rondom wordt groen aangeplant. Nadeel is dat deze grond dan niet meer gebruikt kan worden door onze boeren of voor woningbouw. De gemeente Dalfsen heeft grofweg 8.000 hectare grond die geschikt is voor zonnepanelen.

We kunnen ook extra windmolens plaatsen. Hoe hoger een windmolen wordt gebouwd, hoe meer energie ze opwekken. Voor een windmolen is niet veel grond nodig. De bestaande windmolens op de grens met Zwolle hebben bijvoorbeeld een ashoogte van 85 meter. De twee nieuwe windmolens bij Nieuwleusen worden iets hoger en produceren elk straks voor maar liefst 4.000 huishoudens aan stroom. Dus één grote windmolen produceert ongeveer net zoveel stroom als een zonnepark van 10 hectare. Door hun hoogte zijn windmolens goed zichtbaar in het landschap. Direct omwonenden kunnen hinder ervaren van het geluid en slagschaduw (de schaduw die ze veroorzaken op een ondergrond of een ander voorwerp).

Welke situatie heeft u het liefst? (n=571)

Respondenten hebben aangegeven welke situatie met betrekking tot grootschalige energieopwekking zij het liefst hebben. 47% heeft een voorkeur voor energieopwekking door een combinatie van windmolens en zonneparken en 14% geeft de voorkeur aan alleen windmolens. 12% heeft een voorkeur voor alleen zonneparken en 17% wil niet dat duurzame energie wordt opgewekt met windmolens en zonneparken. Respondenten die geen windmolens willen hebben aangegeven waarom zij dit niet willen. Zij noemen voornamelijk dat er vele nadelen zijn van windmolens, zoals horizonvervuiling, geluidsoverlast, aantasting van flora, fauna en leefomgeving en slagschaduw. Ook noemen zij dat windenergie niet efficiënt is en dat er betere alternatieven bestaan. Respondenten die geen zonneparken willen hebben ook aangegeven waarom zij dit niet willen. Zij noemen voornamelijk dat zij het liefst alleen zonne-energie op daken hebben. Zonneparken gaan ten koste van natuur en/of landbouwgrond en die grond zou beter benut kunnen worden. Ook benoemen zij dat er betere alternatieven zijn dan zonneparken, dat zij zonneparken niet mooi vinden en dat er niet altijd zon is.

U heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor energieopwekking door een combinatie van windenergie en zonne-energie. Zet de manieren om energie op te wekken in de volgorde van uw voorkeur. (n=266)

1 = meeste voorkeur, 6 = minste voorkeur

	Gemiddelde
1. Een cluster van zonneparken en windenergie bij elkaar	2,6
2. Meerdere grote windmolens bij elkaar	2,7
3. Aantal grote zonneparken verspreid over de gemeente	3,2
4. Veel kleine zonneparken verspreid over de gemeente	3,3
5. Meerdere 'losstaande' grote windmolens verspreid	3,7
6. Aantal grote zonneparken bij elkaar	3,8
Weet ik niet/ geen mening	n=26

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door een combinatie van wind- en zonne-energie hebben aangegeven welke manieren van energieopwekking hun voorkeur hebben. De top 3 is: een cluster van zonneparken en windenergie bij elkaar, meerdere grote windmolens bij elkaar en een aantal grote zonneparken verspreid over de gemeente. De gemiddelden in de bovenstaande tabel geven aan waar de voorkeur van respondenten ligt. Des te dichterbij de 1 des te meer voorkeur de respondenten geven aan deze optie. Des te dichterbij de 6 des te minder voorkeur respondenten geven aan deze optie.

**U heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor energieopwekking door een combinatie van windenergie en zonne-energie.
Gaat uw voorkeur uit naar het spreiden of clusteren van energieprojecten? (n=266)**

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door een combinatie van wind- en zonne-energie hebben benoemd of zij een voorkeur hebben voor het spreiden of clusteren van energieprojecten. Ruim de helft (52%) geeft de voorkeur aan clusteren en 32% geeft de voorkeur aan spreiden.

U heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor energieopwekking door alleen zonne-energie. Zet de manieren om energie op te wekken in de volgorde van uw voorkeur. (n=66)

1 = meeste voorkeur, 3 = minste voorkeur

	Gemiddelde
1. Aantal grote zonneparken verspreid over de gemeente	1,6
2. Veel kleine zonneparken verspreid over de gemeente	1,8
3. Aantal grote zonneparken bij elkaar	2,1
Weet ik niet/ geen mening	n=6

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door alleen zonne-energie hebben aangegeven welke manieren van energieopwekking hun voorkeur hebben. De optie die de meeste voorkeur heeft is: een aantal grote zonneparken verspreid over de gemeente. De gemiddelden in de bovenstaande tabel geven aan waar de voorkeur van respondenten ligt. Des te dichterbij de 1 des te meer voorkeur de respondenten geven aan deze optie. Des te dichterbij de 3 des te minder voorkeur respondenten geven aan deze optie.

U heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor energieopwekking door alleen wind-energie. Zet de manieren om energie op te wekken in de volgorde van uw voorkeur. (n=66)

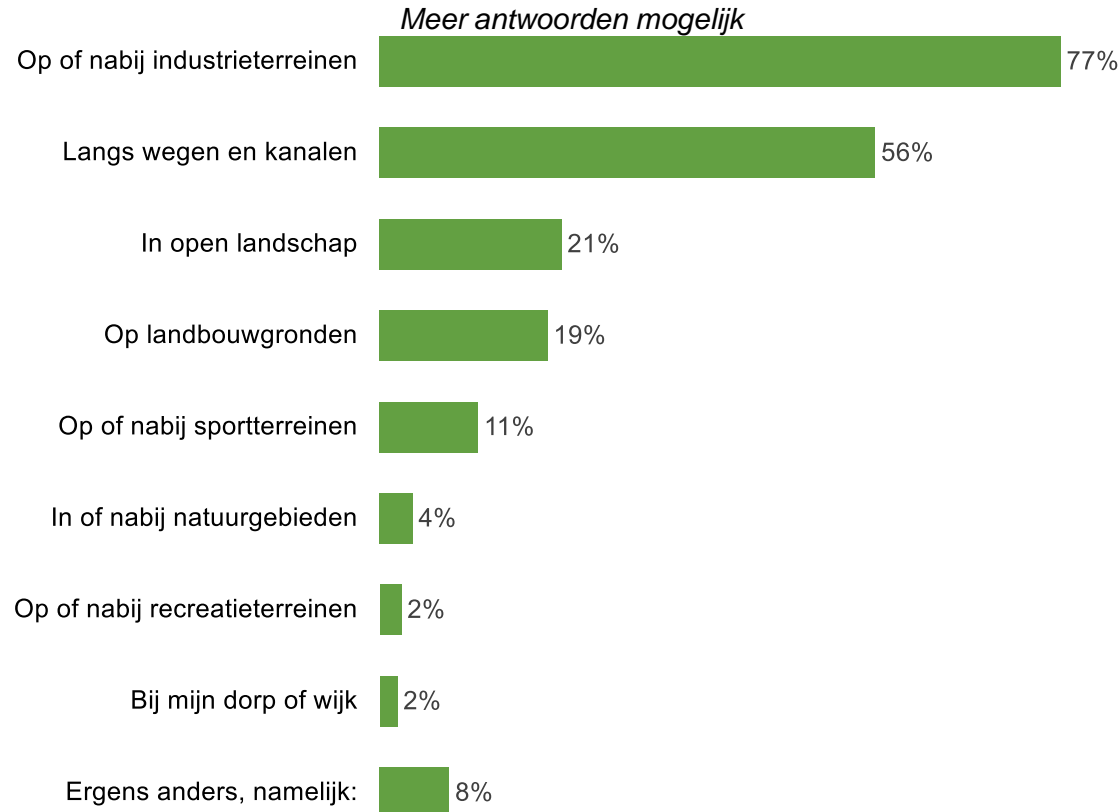
1 = meeste voorkeur, 2 = minste voorkeur

	Gemiddelde
1. Meerdere grote windmolens bij elkaar	1,2
2. Meerdere 'losstaande' grote windmolens verspreid	1,5
Weet ik niet/ geen mening	n=13

Respondenten die de voorkeur geven aan energieopwekking door alleen windenergie hebben aangegeven welke manieren van energieopwekking hun voorkeur hebben. De optie die de meeste voorkeur heeft is: meerdere grote windmolens bij elkaar. De gemiddelden in de bovenstaande tabel geven aan waar de voorkeur van respondenten ligt. Des te dichterbij de 1 des te meer voorkeur de respondenten geven aan deze optie. Des te dichterbij de 2 des te minder voorkeur respondenten geven aan deze optie.

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan windenergie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen windmolens (ashoogte van 200 tot 250 meter) wat u betreft het beste worden geplaatst? (n=414)

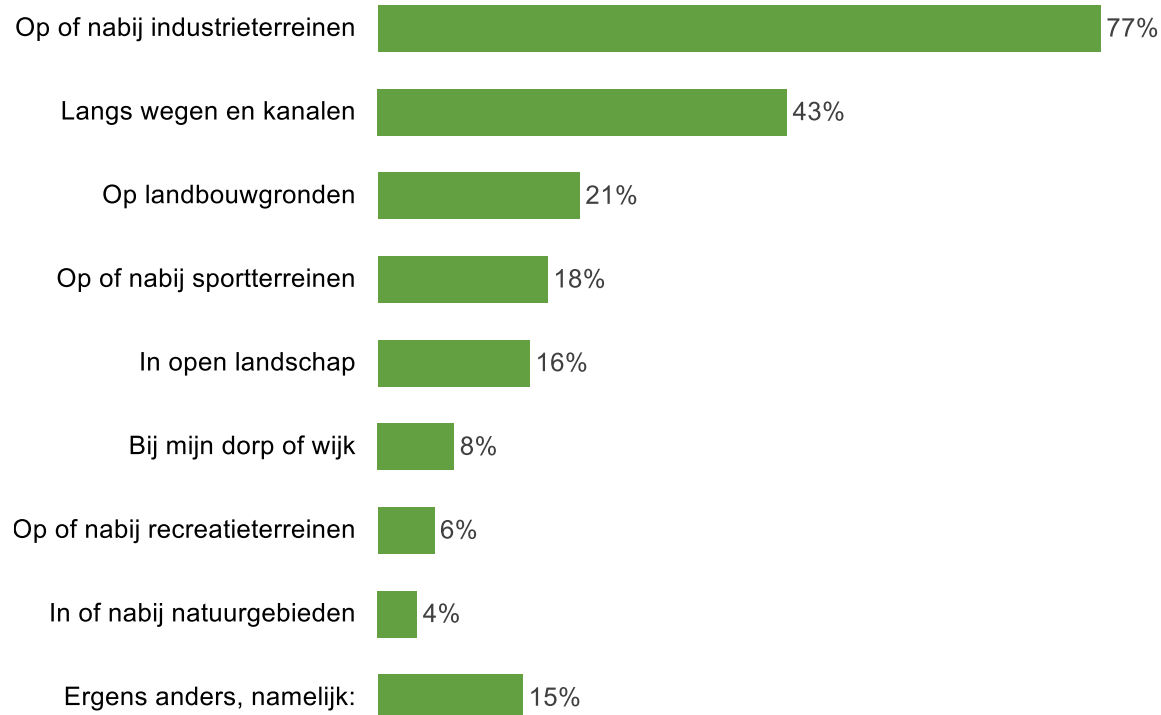

Aan de respondenten die de voorkeur geven aan windenergie of een combinatie van zonne- en windenergie is gevraagd waar de windmolens het beste geplaatst kunnen worden. De drie meest genoemde antwoorden zijn: op of nabij industrieterreinen (77%), langs wegen en kanalen (56%) en in open landschap (21%). 8% heeft 'Ergens anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat windmolens op zee geplaatst kunnen worden.

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan zonne-energie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen zonneparken wat u betreft het beste worden geplaatst? (n=392)

Meer antwoorden mogelijk

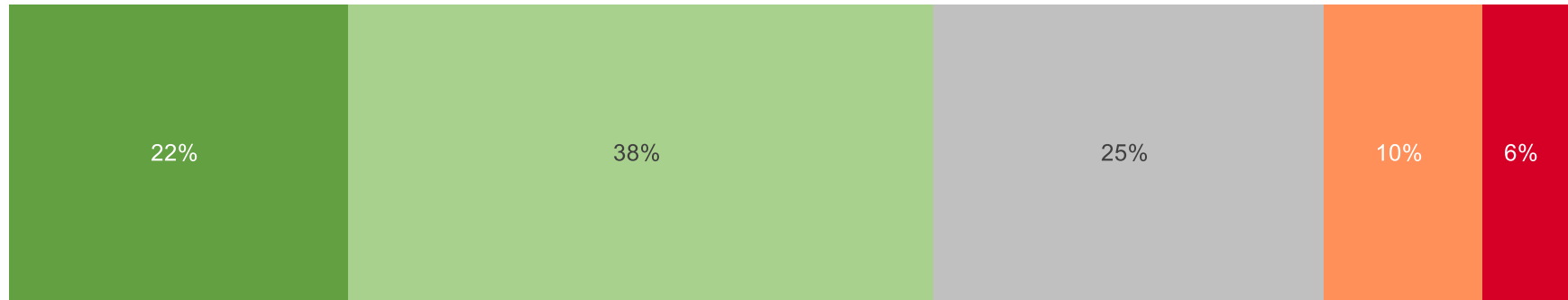
Aan de respondenten die de voorkeur geven voor zonne-energie of een combinatie van zonne- en windenergie is gevraagd waar de windmolens het beste geplaatst kunnen worden. De drie meest genoemde antwoorden zijn: op of nabij industrieterreinen (77%), langs wegen en kanalen (43%) en op landbouwgrond (21%). 15% heeft 'Ergens anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat er ook zonnepanelen op daken kunnen worden geplaatst.

Lokaal eigendom

Lokaal eigendom betekent dat bewoners en/of bedrijven uit de lokale gemeenschap eigenaar of mede-eigenaar zijn van een zonneveld of windmolen. Dat eigendom is vaak een collectief eigendom, vaak in de vorm van een coöperatie, stichting of vereniging. In Dalfsen hebben we momenteel vijf collectieven, in elk dorp één (zie www.dorpenvanmorgen.nl). Soms is het collectief voor 100% eigenaar van het zonneveld of windmolen, soms voor een gedeelte, waarbij er dan wordt samengewerkt met een commerciële projectontwikkelaar. De lusten, risico's en lasten worden gelijkmatig verdeeld.

De opbrengsten van een project in lokaal eigendom kunnen ingezet worden voor maatschappelijke en duurzame projecten en doelen.

Hoe belangrijk vindt u lokaal eigendom? (n=571)

■ Zeer belangrijk ■ Belangrijk ■ Niet belangrijk/ niet onbelangrijk ■ Onbelangrijk ■ Zeer onbelangrijk

60% van de respondenten vindt lokaal eigendom (zeer) belangrijk. 16% vindt dit (zeer) onbelangrijk.

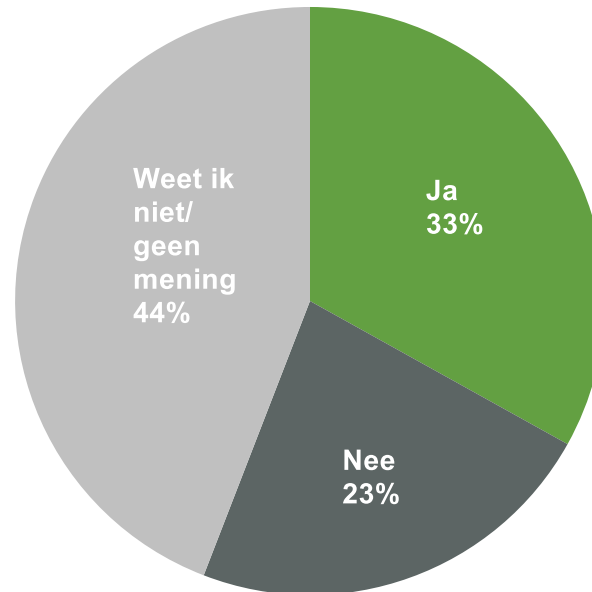
Als er een zonnepark of windmolen in uw directe leefomgeving zou komen, wat vindt u dan belangrijk? (n=571)

Meer antwoorden mogelijk

Respondenten hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden als er een zonnepark of windmolen in hun directe leefomgeving zou komen. De meest genoemde antwoorden zijn: dat er goed geluisterd wordt naar mij als inwoner (64%), goede communicatie (60%) en goede informatievoorziening (59%). 6% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat zij geen windmolens en zonneparken willen.

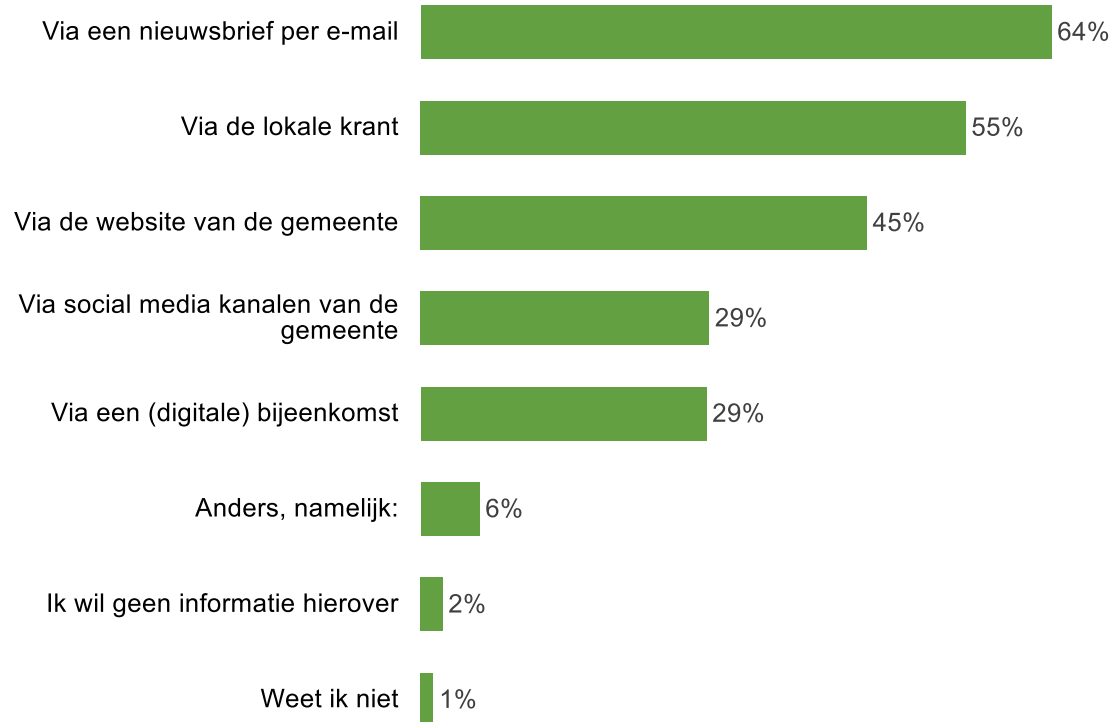
Voelt u zich als inwoner door de gemeente Dalfsen voldoende betrokken bij de overgang naar duurzame energie? (n=571)

Een derde (33%) voelt zich als inwoner door de gemeente Dalfsen voldoende betrokken bij de overgang naar duurzame energie. 23% voelt zich niet voldoende betrokken en 44% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Op welke manier wilt u het liefst informatie krijgen van de gemeente over de ontwikkelingen in de duurzame energieprojecten? (n=571)

Meer antwoorden mogelijk

Aan de respondenten is gevraagd op welke manieren zij het liefst informatie willen krijgen van de gemeente over de ontwikkelingen in de duurzame energieprojecten. De vaakst genoemde antwoorden zijn: via een nieuwsbrief per e-mail (64%), via de lokale krant (55%) en via de website van de gemeente (45%). 6% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen onder andere dat zij per brief per post geïnformeerd willen worden.

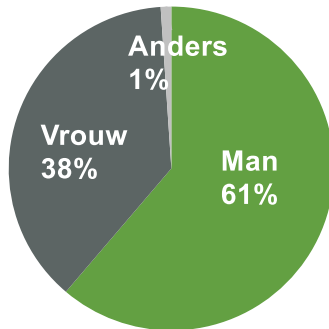
Movementem

Onderzoek | Advisering | Procesbegeleiding

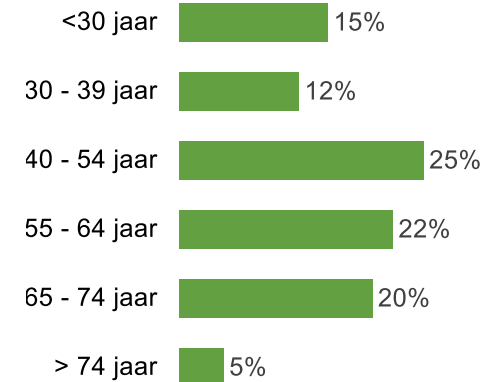

Bijlagen

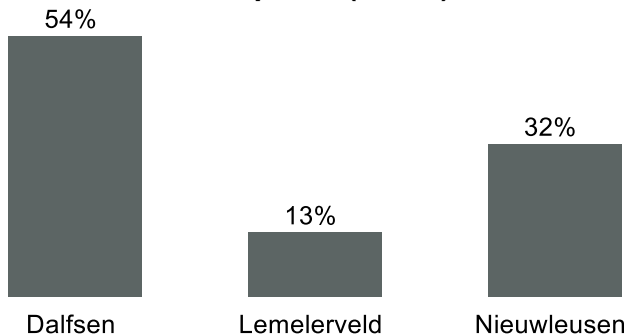
Geslacht (n=570)

Leeftijd (n=564)

Woonplaats (n=570)

Woont u binnen of buiten de bebouwde kom? (n=570)

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en woonplaats. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze en de volgende pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten dat heeft deelgenomen (571) kunnen met 95% betrouwbaarheid en 4,05% nauwkeurigheid uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. De hoge betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Weging

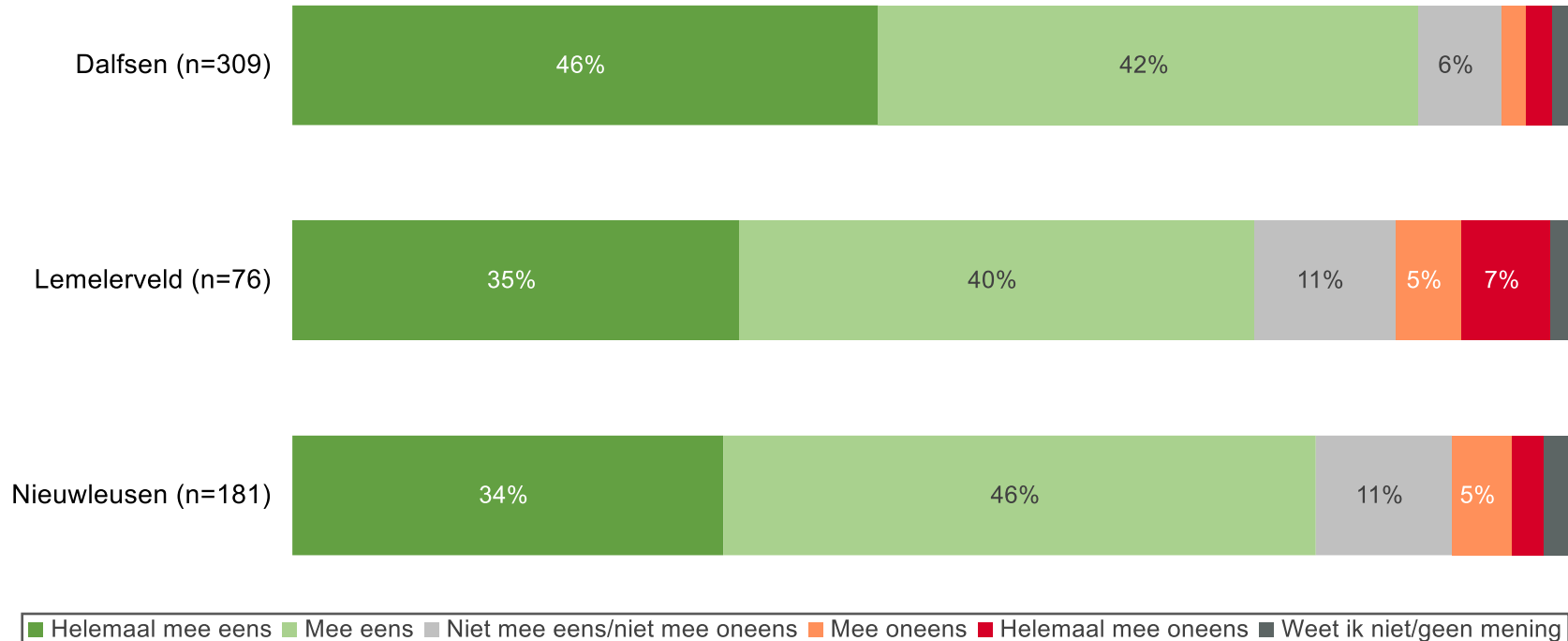
Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en woonplaats. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van respondenten ouder dan 74 jaar uit Lemelerveld, krijgt een respondent uit deze groep bijvoorbeeld weegfactor 2,74 en een respondent tussen de 40 en 54 jaar uit Nieuwleusen (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,79. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 en een minimale weegfactor van 0,5 gehanteerd.

Door de weging zijn de resultaten representatief over leeftijd en woonplaats.

Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraak?

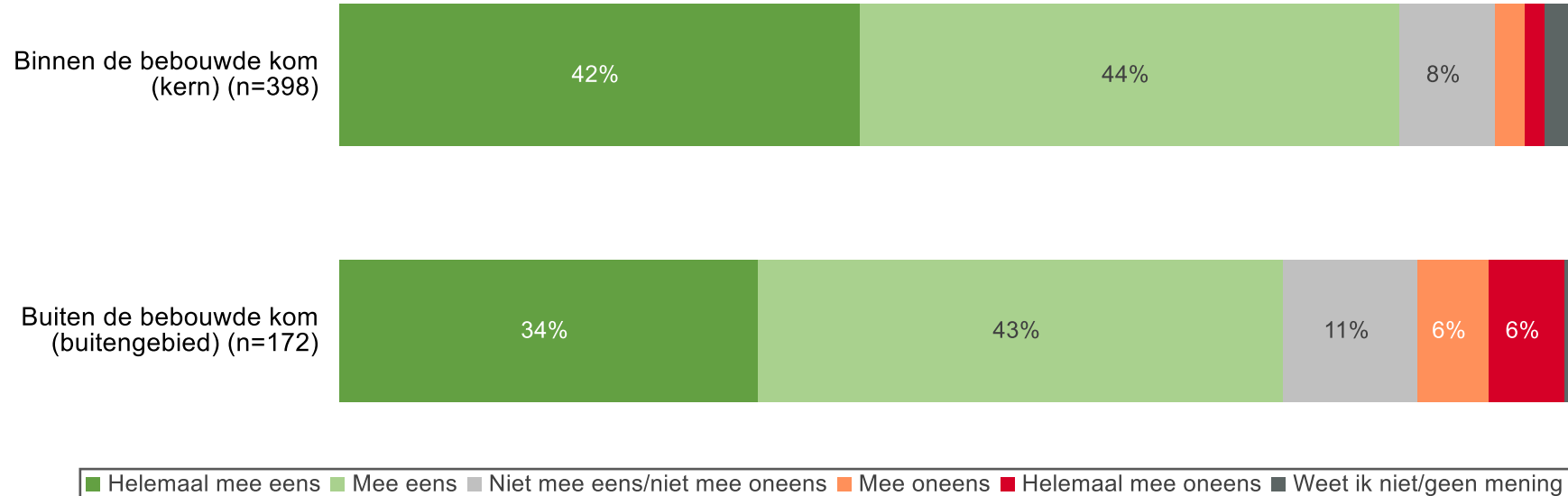
“Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat we ook in de gemeente Dalfsen moeten aanpakken.”

In vergelijking met respondenten uit Lemelerveld vindt groter deel van de respondenten uit Dalfsen en Nieuwleusen klimaatverandering een belangrijk probleem dat ook in de gemeente Dalfsen moet worden aangepakt.

Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraak?

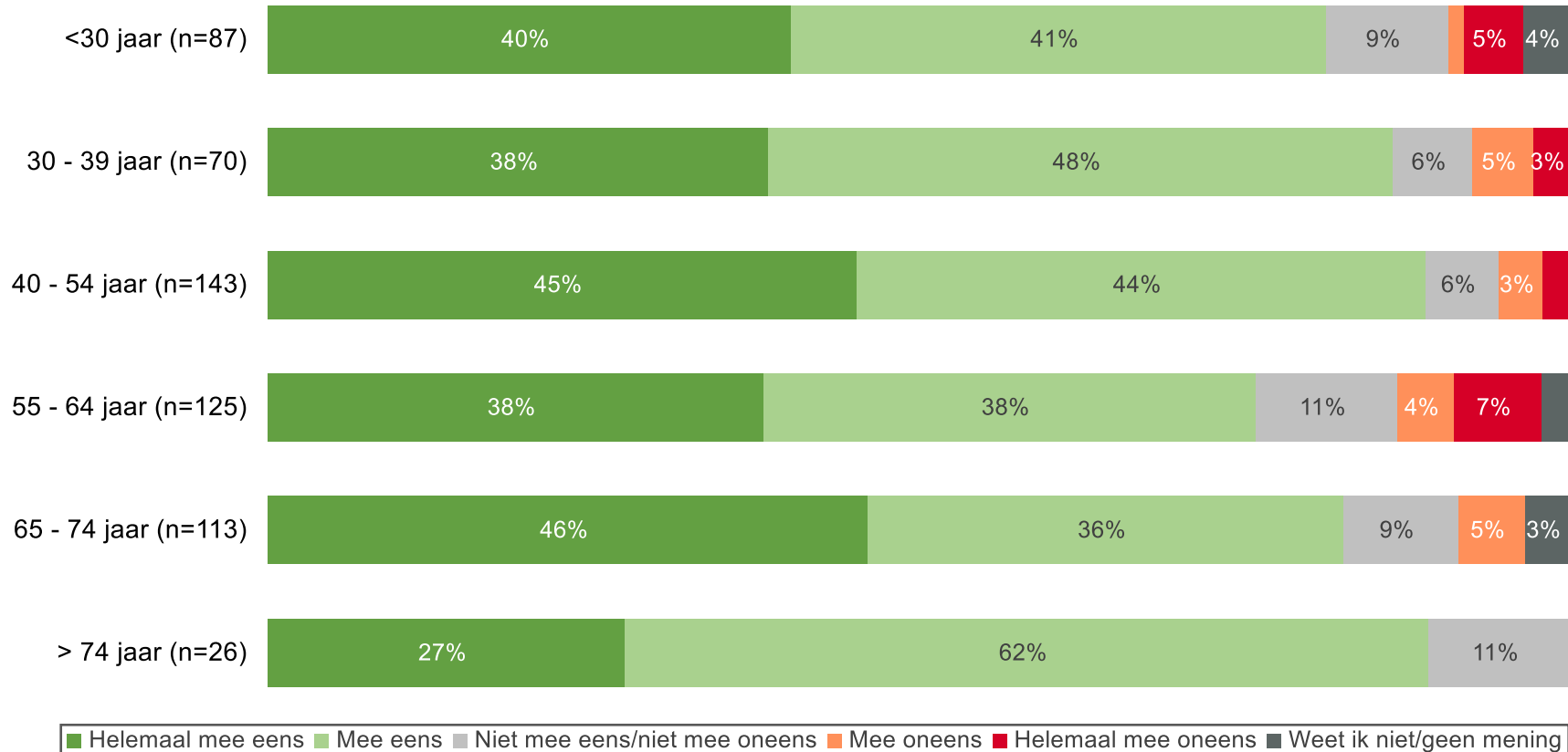
“Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat we ook in de gemeente Dalfsen moeten aanpakken.”

In vergelijking met respondenten uit het buitengebied vindt groter deel van de respondenten uit de bebouwde kom klimaatverandering een belangrijk probleem dat ook in de gemeente Dalfsen moet worden aangepakt.

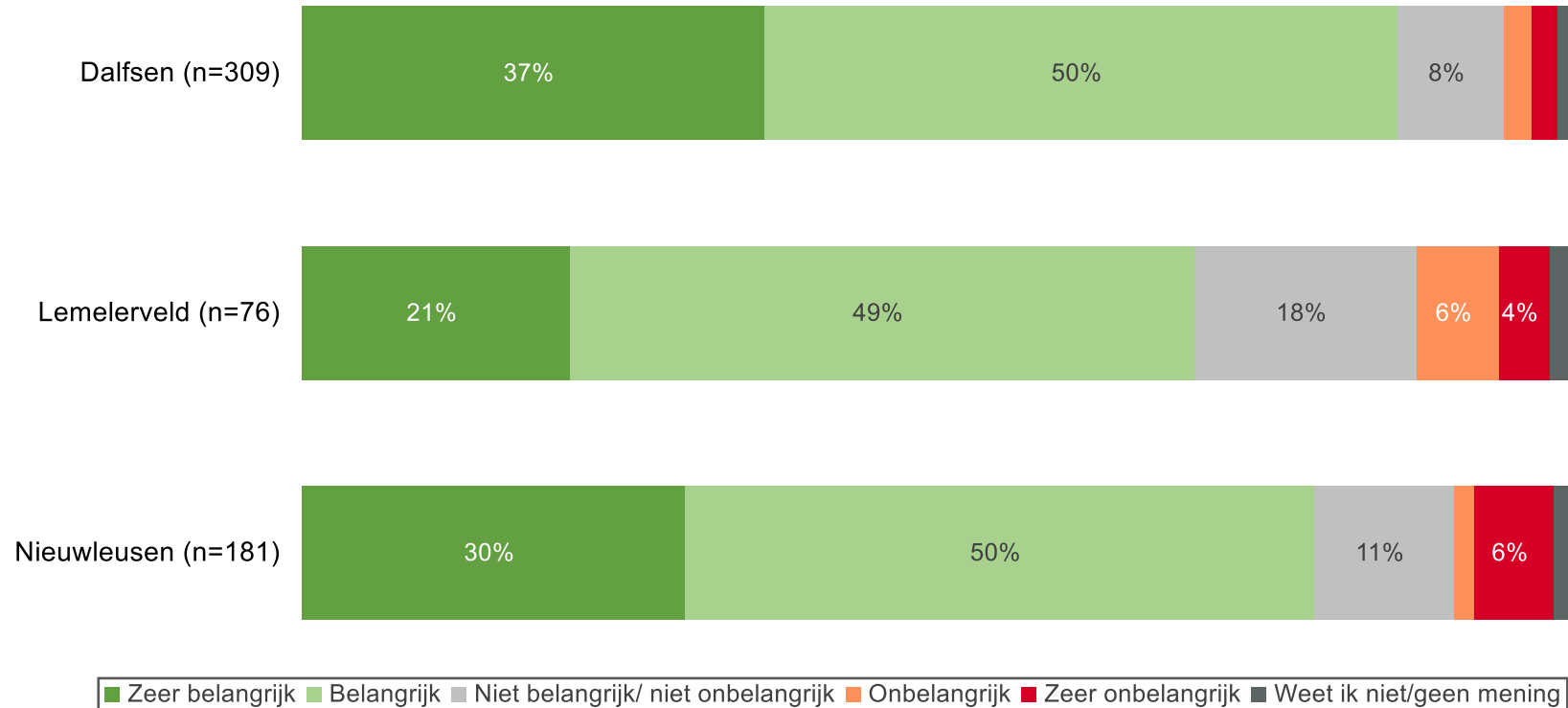
Bent u het eens of oneens met de volgende uitspraak?

“Klimaatverandering is een belangrijk probleem dat we ook in de gemeente Dalfsen moeten aanpakken.”

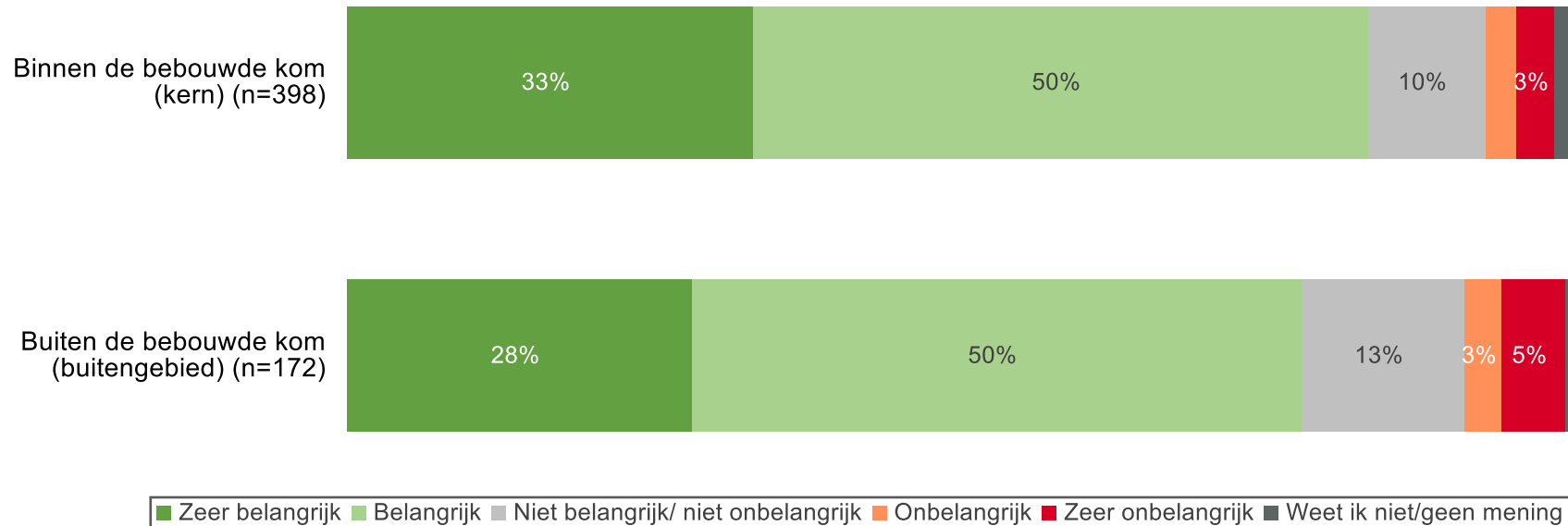
Let op: door het lage aantal respondenten die ouder zijn dan 74 jaar zijn deze resultaten indicatief en niet representatief. Dit geldt voor alle aanvullende analyses gesplitst op leeftijd.

Hoe belangrijk vindt u de overgang van energie uit o.a. gas, olie en steenkool naar duurzame energie uit o.a. zon, wind en water?

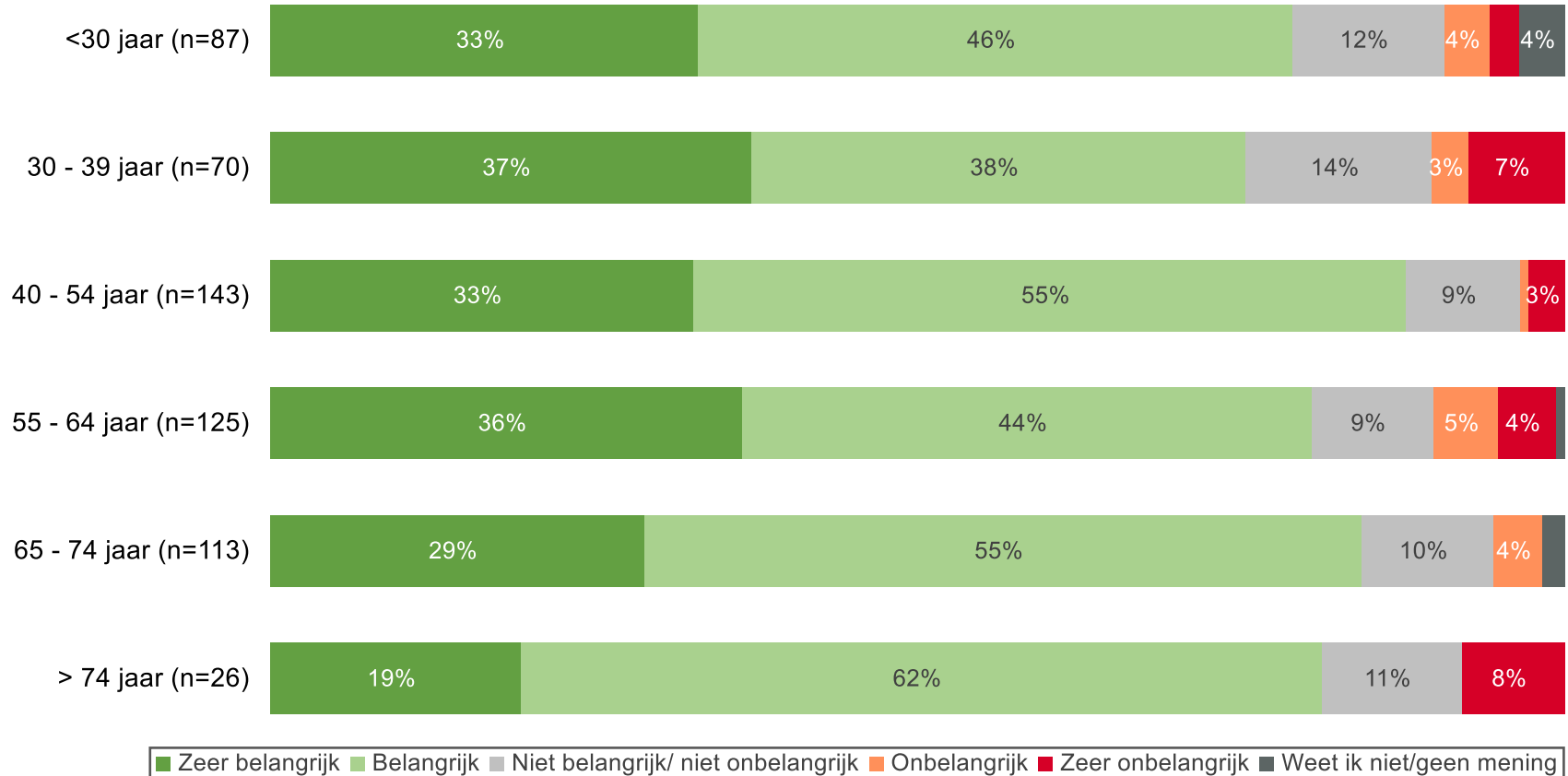

In vergelijking met respondenten uit Lemelerveld vindt groter deel van de respondenten uit Dalfsen en Nieuwleusen de overgang naar duurzame energie (zeer) belangrijk.

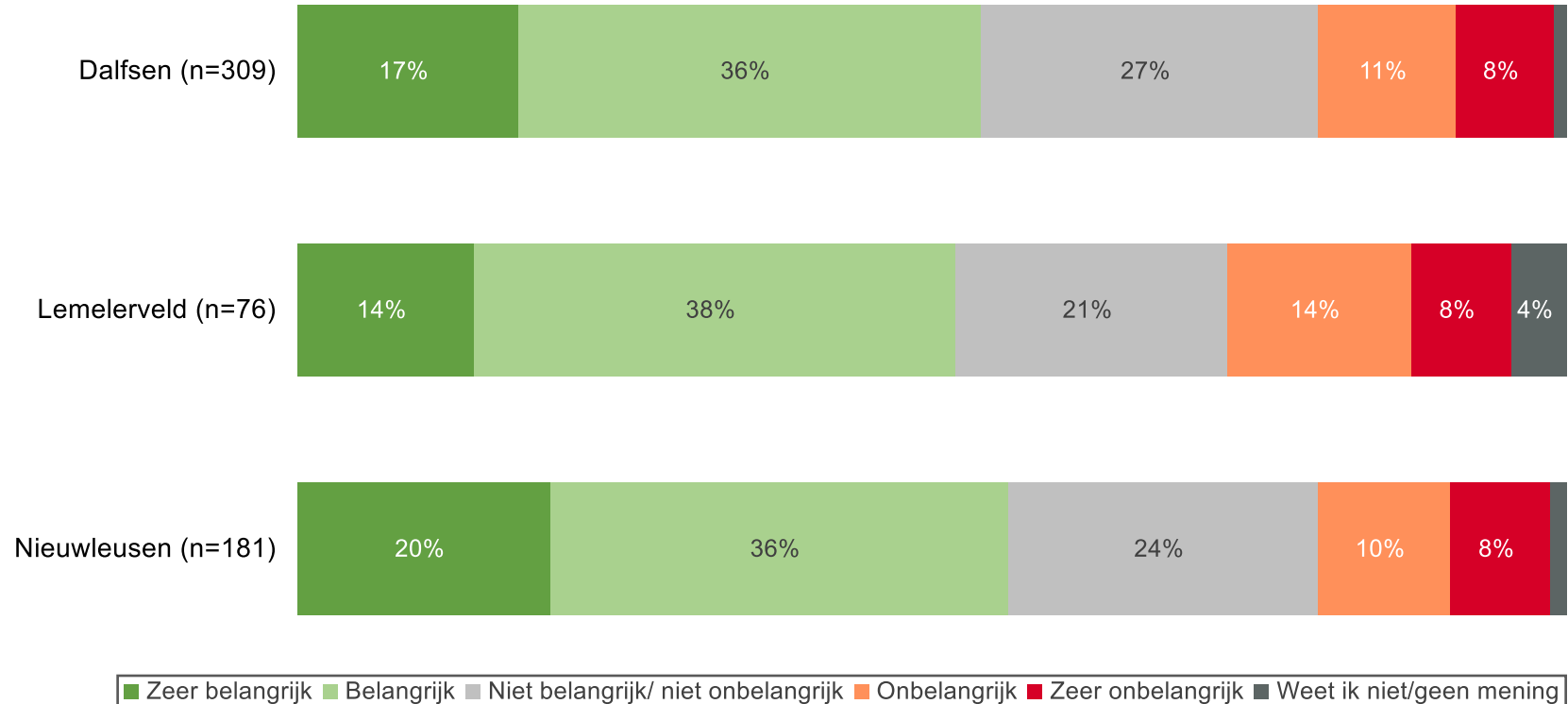
Hoe belangrijk vindt u de overgang van energie uit o.a. gas, olie en steenkool naar duurzame energie uit o.a. zon, wind en water?

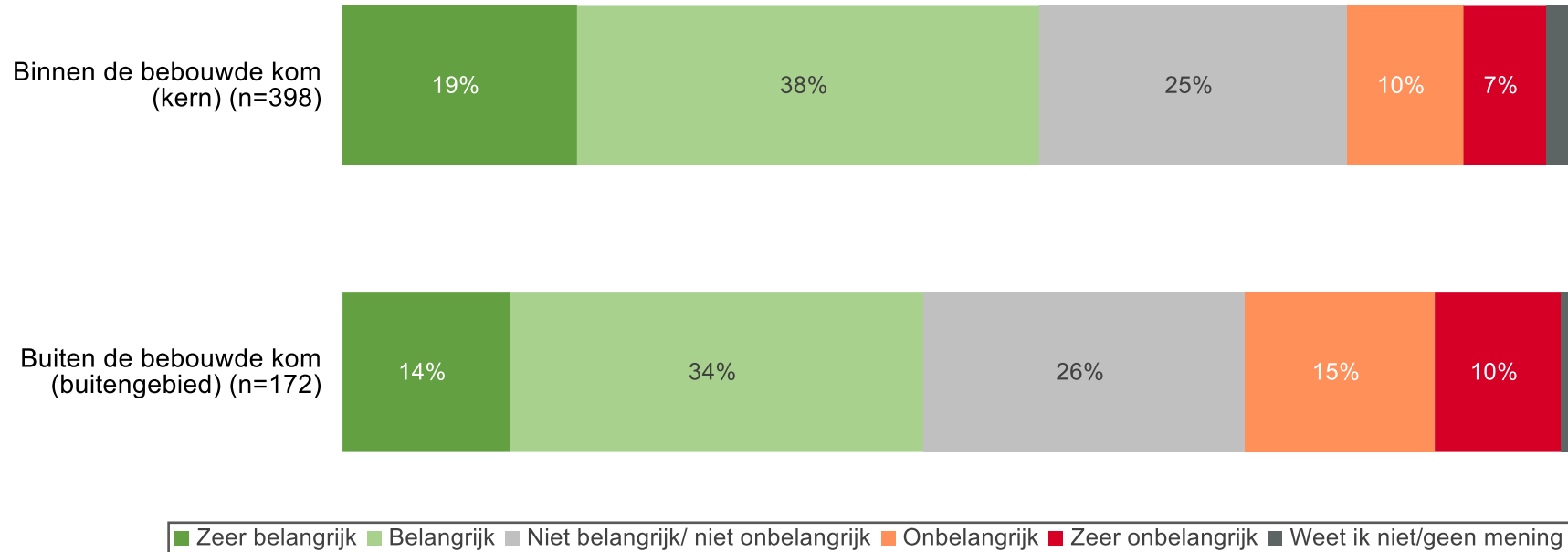
Hoe belangrijk vindt u de overgang van energie uit o.a. gas, olie en steenkool naar duurzame energie uit o.a. zon, wind en water?

Hoe belangrijk vindt u het dat onze energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt?

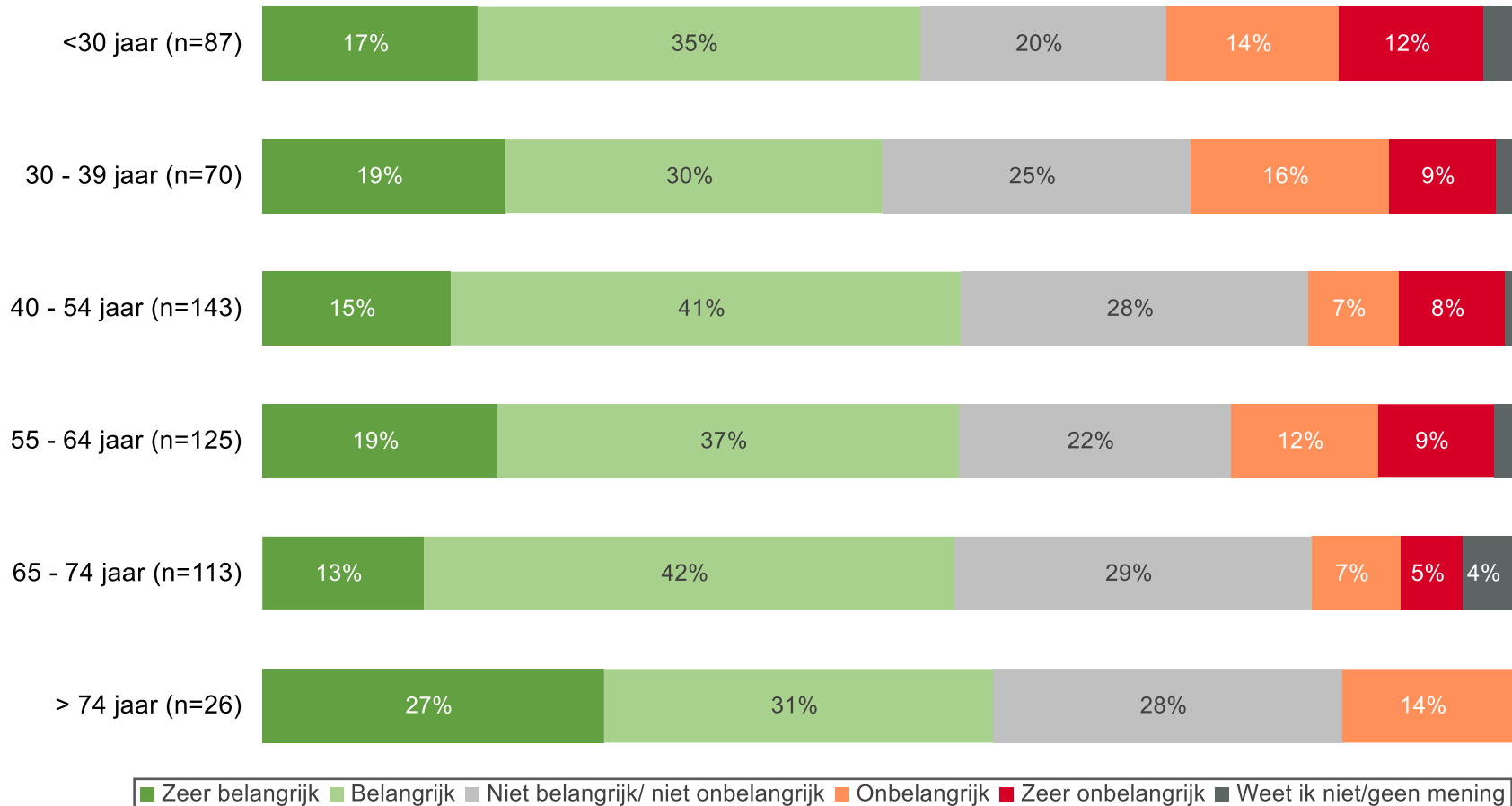

Hoe belangrijk vindt u het dat onze energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt?

In vergelijking met respondenten uit het buitengebied vindt groter deel van de respondenten uit de bebouwde kom het belangrijk dat de energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt.

Hoe belangrijk vindt u het dat onze energiebehoefte lokaal in de gemeente Dalfsen wordt opgewekt?

Welke situatie heeft u het liefst?

	Dalfsen (n=309)	Lemelerveld (n=76)	Nieuwleusen (n=181)
Energieopwekking door een combinatie van windmolens en zonneparken	50%	50%	42%
Energieopwekking door alleen windmolens	14%	10%	18%
Energieopwekking door alleen zonneparken	12%	16%	10%
Ik weet het niet	8%	3%	6%
Het maakt mij niet uit	2%	4%	5%
Ik wil niet dat duurzame energie wordt opgewekt met windmolens en zonneparken	14%	19%	20%

In vergelijking met respondenten uit Nieuwleusen geeft een groter deel van de respondenten uit Dalfsen en Lemelerveld de voorkeur aan een combinatie van windmolens en zonneparken. Respondenten uit Nieuwleusen geven vaker de voorkeur aan alleen windmolens en respondenten uit Dalfsen geven relatief het minst vaak aan dat zij niet willen dat duurzame energie wordt opgewekt met windmolens en zonneparken.

Welke situatie heeft u het liefst?

	Binnen de bebouwde kom (kern) (n=398)	Buiten de bebouwde kom (buitengebied) (n=172)
Energieopwekking door een combinatie van windmolens en zonneparken	51%	40%
Energieopwekking door alleen windmolens	14%	16%
Energieopwekking door alleen zonneparken	11%	12%
Ik weet het niet	6%	7%
Het maakt mij niet uit	4%	3%
Ik wil niet dat duurzame energie wordt opgewekt met windmolens en zonneparken	14%	23%

In vergelijking met respondenten uit het buitengebied geeft een groter deel van de respondenten uit de bebouwde kom de voorkeur aan een combinatie van windmolens en zonneparken. Respondenten uit het buitengebied geven relatief vaker aan dat zij niet willen dat duurzame energie worden opgewekt met windmolens en zonneparken.

Welke situatie heeft u het liefst?

	<30 jaar (n=87)	30 - 39 jaar (n=70)	40 - 54 jaar (n=143)	55 - 64 jaar (n=125)	65 - 74 jaar (n=113)	> 74 jaar (n=26)
Energieopwekking door een combinatie van windmolens en zonneparken	48%	38%	47%	42%	52%	67%
Energieopwekking door alleen windmolens	12%	26%	16%	12%	14%	3%
Energieopwekking door alleen zonneparken	9%	15%	16%	11%	9%	6%
Ik weet het niet	6%	3%	3%	12%	10%	3%
Het maakt mij niet uit	10%	1%	1%	2%	1%	0%
Ik wil niet dat duurzame energie wordt opgewekt met windmolens en zonneparken	15%	17%	16%	20%	13%	22%

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan windenergie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen windmolens (ashoogte van 200 tot 250 meter) wat u betreft het beste worden geplaatst?

Meer antwoorden mogelijk

	Dalfsen (n=231)	Lemelerveld (n=50)	Nieuwleusen (n=129)
Op of nabij industrieterreinen	78%	73%	77%
Langs wegen en kanalen	61%	48%	52%
In open landschap	20%	14%	26%
Op landbouwgronden	17%	18%	23%
Op of nabij sportterreinen	13%	7%	9%
In of nabij natuurgebieden	2%	3%	7%
Op of nabij recreatieterreinen	2%	4%	3%
Bij mijn dorp of wijk	2%	2%	3%
Ergens anders, namelijk:	7%	15%	5%

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan windenergie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen windmolens (ashoogte van 200 tot 250 meter) wat u betreft het beste worden geplaatst?

Meer antwoorden mogelijk

	Binnen de bebouwde kom (kern) (n=299)	Buiten de bebouwde kom (buitengebied) (n=115)
Op of nabij industrieterreinen	76%	78%
Langs wegen en kanalen	57%	52%
In open landschap	23%	15%
Op landbouwgronden	19%	19%
Op of nabij sportterreinen	11%	11%
In of nabij natuurgebieden	4%	3%
Op of nabij recreatieterreinen	2%	3%
Bij mijn dorp of wijk	2%	3%
Ergens anders, namelijk:	6%	14%

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan windenergie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen windmolens (ashoogte van 200 tot 250 meter) wat u betreft het beste worden geplaatst?

Meer antwoorden mogelijk

	<30 jaar (n=66)	30 - 39 jaar (n=48)	40 - 54 jaar (n=97)	55 - 64 jaar (n=89)	65 - 74 jaar (n=89)	> 74 jaar (n=20)
Op of nabij industrieterreinen	76%	83%	82%	72%	77%	67%
Langs wegen en kanalen	63%	62%	62%	49%	50%	44%
In open landschap	30%	24%	16%	14%	9%	38%
Op landbouwgronden	29%	21%	12%	25%	12%	14%
Op of nabij sportterreinen	11%	18%	18%	9%	4%	4%
In of nabij natuurgebieden	3%	6%	3%	0%	3%	11%
Op of nabij recreatierreinen	5%	4%	2%	1%	2%	0%
Bij mijn dorp of wijk	3%	2%	2%	1%	2%	0%
Ergens anders, namelijk:	3%	6%	6%	13%	16%	0%

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan zonne-energie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen zonneparken wat u betreft het beste worden geplaatst?

Meer antwoorden mogelijk

	Dalfsen (n=220)	Lemelerveld (n=54)	Nieuwleusen (n=115)
Op of nabij industrieterreinen	76%	78%	77%
Langs wegen en kanalen	47%	40%	40%
Op landbouwgronden	21%	25%	21%
Op of nabij sportterreinen	20%	17%	15%
In open landschap	14%	10%	23%
Bij mijn dorp of wijk	9%	5%	8%
Op of nabij recreatieterreinen	5%	9%	6%
In of nabij natuurgebieden	3%	3%	7%
Ergens anders, namelijk:	15%	22%	13%

Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan zonne-energie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen zonneparken wat u betreft het beste worden geplaatst?

Meer antwoorden mogelijk

	Binnen de bebouwde kom (kern) (n=283)	Buiten de bebouwde kom (buitengebied) (n=109)
Op of nabij industrieterreinen	77%	76%
Langs wegen en kanalen	44%	41%
Op landbouwgronden	21%	24%
Op of nabij sportterreinen	19%	16%
In open landschap	18%	10%
Bij mijn dorp of wijk	9%	5%
Op of nabij recreatieterreinen	7%	3%
In of nabij natuurgebieden	5%	2%
Ergens anders, namelijk:	12%	26%

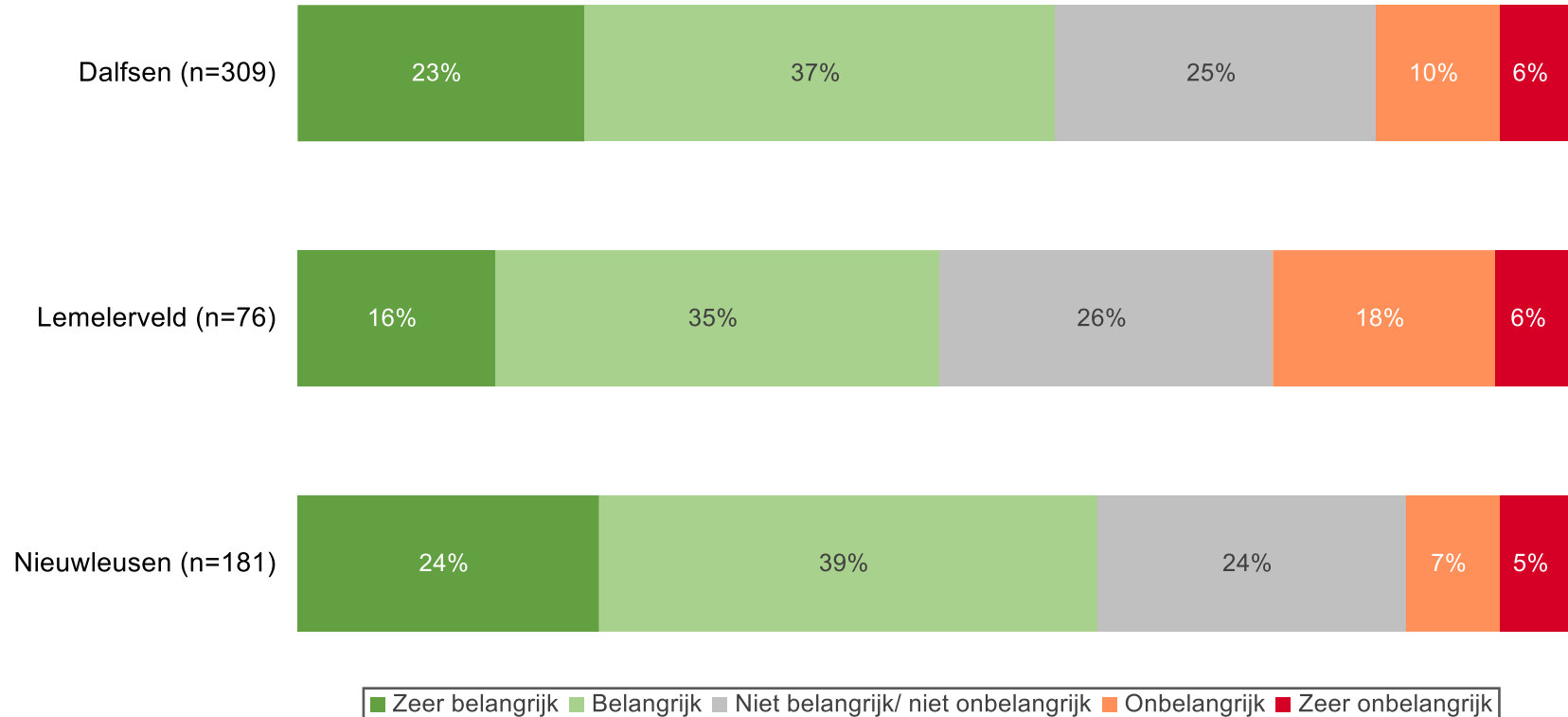
Deze vraag is alleen beantwoord door respondenten die de voorkeur geven aan zonne-energie of een combinatie van wind- en zonne-energie.

Waar kunnen zonneparken wat u betreft het beste worden geplaatst?

Meer antwoorden mogelijk

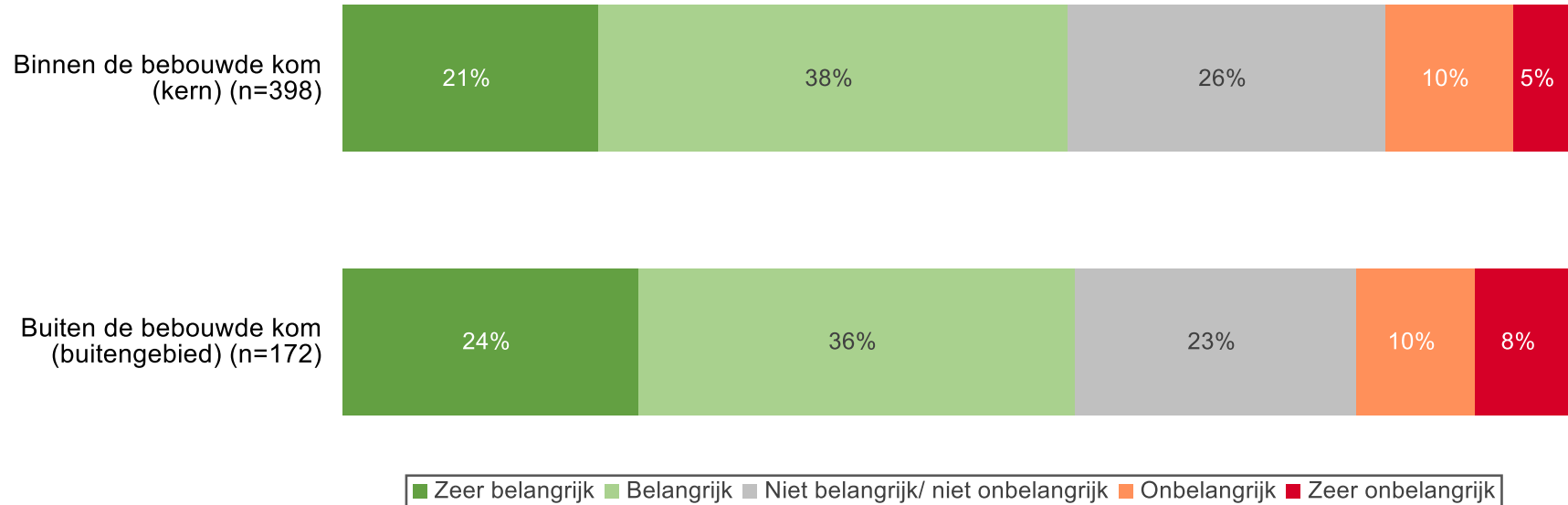
	<30 jaar (n=64)	30 - 39 jaar (n=40)	40 - 54 jaar (n=97)	55 - 64 jaar (n=84)	65 - 74 jaar (n=82)	> 74 jaar (n=21)
Op of nabij industrieterreinen	84%	90%	76%	72%	72%	67%
Langs wegen en kanalen	56%	62%	39%	34%	39%	35%
Op landbouwgronden	28%	20%	18%	22%	19%	22%
Op of nabij sportterreinen	25%	31%	20%	15%	13%	4%
In open landschap	21%	6%	18%	14%	4%	32%
Bij mijn dorp of wijk	13%	10%	13%	3%	5%	0%
Op of nabij recreatierreinen	16%	5%	5%	3%	2%	0%
In of nabij natuurgebieden	3%	0%	5%	1%	4%	11%
Ergens anders, namelijk:	11%	8%	13%	25%	22%	11%

Hoe belangrijk vindt u lokaal eigendom?

In vergelijking met respondenten uit Lemelerveld vindt groter deel van de respondenten uit Dalfsen en Nieuwleusen lokaal eigendom (zeer) belangrijk.

Hoe belangrijk vindt u lokaal eigendom?

Hoe belangrijk vindt u lokaal eigendom?

